

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výhrada veřejného pořádku a základní práva dle LZP EU - Otevírá SDEU dveře meritornímu přezkumu?

Výhrada veřejného pořádku je od počátku předmětem četného zkoumání a posouzení. Na území EU a v kontextu nařízení Brusel I bis, resp. též mu předcházejícího nařízení Brusel I, SDEU ve své rozhodovací praxi pravidelně tento institut a jeho hranice přibližuje. Zvýšenou pozornost však vyžaduje recentní rozsudek ve věci *Real Madrid*.^[1] Toto rozhodnutí totiž přistupuje k výkladu výhrady veřejného pořádku a zákazu meritorního přezkumu přinejmenším hraničním způsobem, čímž přineslo více otázek než odpovědí.

Podstata sporu

Podstatou sporu ve věci *Real Madrid* byla žaloba na náhradu škody pro poškození dobré pověsti způsobené novinovým článkem deníku *Le Monde*. Tento deník zveřejnil v roce 2006 informaci, že fotbalové kluby Real Madrid a Fútbol Club Barcelona užívaly služeb strůjce sítě dopingu v cyklistice. Fotbalový klub *Real Madrid* žaloval deník a příslušného redaktora na náhradu škody za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku zveřejnění tohoto článku. Francouzský soud uložil rozsudkem povinnost nahradit nemajetkovou újmu ve výši 300 000 EUR ve prospěch *Real Madrid* a ve výši 30 000 EUR ve prospěch AE.^[2] Zároveň nařídil zveřejnění rozsudku v deníku *Le Monde* a ve španělských novinách. Proti rozhodnutí byl podán kasační opravný prostředek k Nejvyššímu soudu Španělska [*Tribunal Supremo*], tento byl však zamítnut.

Při výkonu rozsudků ve Francii byly rozsudky soudem prvního stupně v Paříži prohlášeny za vykonatelné, tj. soud vydal prohlášení o vykonatelnosti.^[3] Odvolací soud v Paříži však následně tato prohlášení o vykonatelnosti zrušil, neboť dle jeho názoru dané rozsudky nelze na území Francie vykonat pro zjevný rozpor s francouzským mezinárodním veřejným pořádkem. Jedním z důvodů rozporu byla dle odvolacího soudu právě výše náhrady, a to s ohledem na disponibilní finanční prostředky *Le Monde*, a dále skutečnost, že (cit.): „... je velmi vzácné, aby výše náhrady škody přiznané za poškození dobré pověsti nebo jména přesáhla 30 000 eur, přičemž francouzské právo postihuje pomluvu ve vztahu k jednotlivcům pouze pokutou v maximální výši 12 000 eur.“^[4]

Proti těmto rozhodnutím podali oprávnění kasační stížnost ke Cour de cassation, ve které mimo jiné tvrdili, že posouzení odvolací instance představuje porušení zákazu meritorního přezkumu rozhodnutí.^[5] Kasační soud následně položil ve věci předběžné otázky k SDEU, kterými se zejména dotázal, zda je vzhledem ke skutkovým okolnostem možné odmítnout uznání a výkon cizího rozhodnutí na základě výhrady veřejného pořádkem z důvodu nepřiměřenosti náhrady, a tím pádem možného rozporu se svobodou projevu dle čl. 11 LZP EU.

Analýza rozsudku SDEU ve věci *Real Madrid*

Uznání a výkon rozhodnutí je v EU vystaven na základní zásadě vzájemné důvěry ve výkon spravedlnosti v rámci EU.^[6] Vydá-li tedy členský stát rozhodnutí, soud dožádaného státu (státu uznání/výkonu) nemá pravomoc toto rozhodnutí přezkoumávat v meritu věci a přezkoumávat

správnost právních a skutkových posouzení.^[7] Odepřít uznání či výkon může jen ze striktně stanovených důvodů, mezi které patří též tzv. výhrada veřejného pořádku. SDEU nemá pravomoc vymezit obsah veřejného pořádku členských států, jeho úlohou je toliko (cit.): „*kontrolovat meze, v jejichž rámci může soud členského státu použít tento pojem, aby neuznal rozhodnutí vydané v jiném členském státě*“.^[8] SDEU v předmětné věci však připomněl svou předchozí rozhodovací praxi, ve které zdůraznil, že součástí veřejných pořádků členských států jsou též základní práva uznaná na úrovni EU.^[9] V tomto smyslu je tedy součástí posouzení možného použití výhrady veřejného pořádku taktéž zajištění ochrany, že výkonem rozhodnutí nedojde ke zjevnému porušení práva na svobodu projevu podle čl. 11 LZP EU.

Za plného respektu a výslovného zmínění zákazu meritorního přezkumu dle čl. 52 nařízení Brusel I bis, resp. v projednávané věci dle čl. 36 nařízení Brusel I, však SDEU v bodu 68 a násl. Rozsudku uvádí, že je na příslušném vnitrostátním soudu, aby *s přihlédnutím ke všem okolnostem projednávané věci* posoudil, zda se jedná o zjevné porušení práv a svobod dle čl. 11 LZP EU.^[10] Za tímto účelem má vnitrostátní soud dle SDEU posoudit zejména prostředky povinných osob, závažnost pochybení a rozsah zjištěné újmy. Aby soud zjistil, zda posouzení těchto okolností může vést ke zjevnému porušení práva či svobody stanovené v LZP EU, má soud ověřit následující aspekty:

- zda je náhrada škody přiznaná v rozhodnutí zjevně nepřiměřená;
- pokud ano, zda v důsledku toho může mít v dožádaném státě odrazující účinek ve vztahu k výkonu základní svobody dle LZP EU.^[11]

Podle SDEU může dokonce vnitrostátní soud komparativně zohlednit, v jaké výši se přiznávají částky za srovnatelný zásah ve státě výkonu. Pouze musí dbát na to, že komparace není jediným podkladem pro závěr o zjevné nepřiměřenosti. Zjevnou nepřiměřenost vůči poškození dobré pověsti je nutné následně ještě ověřit jinými prostředky.

Vše výše uvedené přitom SDEU považuje za nutný proces posouzení výhrady veřejného pořádku, přičemž v žádném z těchto aspektů nespaturuje konflikt se zákazem meritorního přezkumu. Naopak, SDEU dále pouze konstatuje, že aby k meritornímu přezkumu nedošlo, soud zejména nemůže (cit.):

„zkoumat, zda [povinní] jednali při zveřejnění článku dotčeného ve věci v původním řízení v souladu se svými povinnostmi a odpovědností, ani zpochybnit závěry rozsudku Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) ze dne 24. února 2014 pokud jde o závažnost pochybení [povinných] nebo rozsah újmy, která vznikla Real Madrid a AE.“^[12]

Takovéto vymezení limitů ovšem působí problematicky, neboť zákaz meritorního přezkumu by měl být pod argumentem vzájemné důvěry členských států chápán striktněji. V projednávané věci SDEU na jedné straně uvádí, že při principu zákazu meritorního přezkumu není možné zpochybnit závěry soudu o závažnosti pochybení a rozsahu újmy. Na straně druhé však výslovně stanoví soudu dožádaného státu, aby přesně tyto aspekty vzal v potaz a posoudil z hlediska možného ohrožení základních práv. Hranice zákazu přezkumu ve věci se tímto stírají, neboť SDEU tím fakticky stanoví soudu zasáhnout do hmotněprávních aspektů merita nalézacího řízení.

Problematickost Rozsudku je stvrzena bodem 73 Rozhodnutí, ve kterém SDEU uvádí (cit.): „*V případě, že předkládající soud shledá, že došlo ke zjevnému porušení svobody tisku, měl by omezit odmítnutí výkonu těchto rozhodnutí v dožádaném členském státě na zjevně nepřiměřenou část přiznané náhrady škody.*“ Na první pohled se takový přístup jeví jako logický – zajišťuje na jedné straně odmítnutí výkonu v jeho excesivní části, na druhé zachovává možnost výkonu rozhodnutí ve výši přiměřené. Pod touto logicky působící výstavbou se však opět může skrývat rozpor se zákazem meritorního přezkumu. Jestliže totiž soud dožádaného státu posoudí a určí rozsah excesu, determinuje tím zároveň i přiměřenou výši odškodnění. To je ovšem skutková otázka, jejíž řešení

v podstatě znamená „nahrazení“ původního posouzení soudem státu původu. Oprávněnému jistě nebude příliš užitečné, že nalézací soud pravomocně rozhodne o určité výši odškodnění, když následně bude schopen vykonat pouze její část v závislosti na posouzení jiným soudem. Opět je tak ze strany SDEU soud dožádaného státu vyzván k postupu, který nutně znamená zasažení merita věci.^[13] Rozsudkem vymezený postup přitom SDEU podává jako *povinnost* soudu, nikoli *možnost*.^[14]

Rozhodnutí ve věci *Real Madrid* jistě otevírá mnoho sporných otázek. Lze se ptát, zda rozhodovací praxe SDEU postupně směřuje ke stavu, kdy argument o základních právech zcela *upozadí* zákaz meritorního přezkumu. Dále je kupříkladu otázkou, zda se argumentace přednesená v této věci použije též na ostatní základní práva a soudem uložená plnění. Pouze čas a další judikatura SDEU však ukážou, jaký bude další vývoj chápání hranic mezi výhradou veřejného pořádku a zákazem meritorního přezkumu.

JUDr. Jan Šamlot,
advokátní koncipient

LEGALITÉ

LAWYERS

[LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.](#)

Václavská 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz

^[1] Rozsudek SDEU ze dne 04. října 2024, ve věci *Real Madrid Club de Fútbol, AE v. EE, Société Éditrice du Monde SA, sp. zn. C-633/22* (dále jako „Rozsudek“).

^[2] Člen lékařského týmu *Real Madrid*.

^[3] Ve věci se aplikovalo nařízení Brusel I.

^[4] Bod 20 in fine Rozsudku.

^[5] Meritorní přezkum výslovně zakazuje čl. 36 nařízení Brusel I. Dle současného nařízení Brusel I bis se jedná o čl. 52.

^[6] Bod 29 Rozsudku.

[7] Viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 11. května 2000, ve věci Régie Nationale des Usines Renault SA v. Maxicar SpA, Orazio Formento, sp. zn. C-38/98, rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 2009, ve věci Meletis Apostolides v. David Charles Orams, Linda Elizabeth Orams, sp. zn. C-420/07, bod 58, rozsudek Soudního dvora ze dne 25. května 2016, ve věci Rūdolfs Meroni v. Recoletos Limited, sp. zn. C-559/14, bod 41.

[8] Bod 22 Rozsudku, s odkazem např. na rozsudek SDEU ze dne 28. dubna 2009, ve věci Meletis Apostolides v. David Charles Orams, Linda Elizabeth Orams, sp. zn. C-420/07, bod 56-57, nebo rozsudek SDEU ze dne 16. června 2015, ve věci Diageo Brands BV v. Simiramida-04 EOOD, sp. zn. C-681/13, bod 42.

[9] Bod 39-40 Rozsudku, s odkazem např. na rozsudek Soudního dvora ze dne 28. března 2000, ve věci Dieter Krombach v. André Bamberski, sp. zn. C-7/98.

[10] Bod 68 Rozsudku.

[11] Bod 68-70 Rozsudku.

[12] Bod 71 Rozsudku.

[13] Shodně např. Georgios Anagnostaras, Alexandros Tsadiras. Freedom of the Press as a Public Policy Reason Restricting the Principle of Mutual Trust: Lessons from the Real Madrid Preliminary Ruling, European Papers Vol. 9, 2024, No. 3, 1296-1314, s. 1307.

[14] Viz zejména bod 74 Rozsudku.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)